

רעפ 45078-09-25 - אפרים מוסטוביץ' נ' מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ברע"פ 45078-09-25

לפני: כבוד השופט דוד מינץ

המבקשים: 1. אפרים מוסטוביץ'
2. יעקב גליס
3. ישראל ציג

נגד

המשיבה: מדינת ישראל
בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט
המחוזי בירושלים (השופט י' מינטקביץ') מיום
4.9.2025 בע"ח 23938-07-25
עו"ד אביעד ויסולי בשם המבקשים:

החלטה

בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (השופט י' מינטקביץ') מיום 4.9.2025 בע"ח 23938-07-25, שבה התקבל ערר המשיבה על החלטת בית משפט השלום בירושלים (השופטת ח' טוקר) מיום 11.6.2025 בע"ק 74173-05-25.

הרקע לבקשה

1. ביום 26.5.2025 הגיעו המבקשים להר הבית. על פי הנטען על ידי המשיבה בהליכים קמא, המבקשים הפרו את כללי הביקור במקום ובעקבות זאת התבקשו להתלוות לשוטר ולצאת משטח הר הבית. לכל אחד מהמבקשים נמסר זימון לשימוע לגבי מניעת גישתם להר הבית ביום 27.5.2025, שבו צוין כי עד לקיום השימוע לא תתאפשר כניסתם להר הבית. זאת בהתאם לסמכות הנתונה למשטרת ישראל בסעיף 4 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן: צווי ההרחקה הזמניים ו-פקודת המשטרה). המבקשים לא התייצבו לשימוע וביום 29.5.2025 ניתנו בעניינם צווי מניעת גישה

להר הבית עד ליום 26.8.2025.

2. ביני לבני, ביום 28.5.2025 הגישו המבקשים לבית משפט השלום ערר על מתן צווי ההרחקה הזמניים. הערר, כך נטען בו, הוגש בהתאם לסעיף 43 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) ועל כן יש לבית משפט השלום סמכות לדון בעניין. נטען, בין השאר, כי זכות הגישה להר הבית היא "זכות חוקתית על-חוקית" ולכן עיכוב העוררים לא מצדיק הרחקה שלהם מהמקום, וכי לא נעשו פעולות לקיום שימוע כדין. המשיבה מצדה טענה כי יש לסלק את הערר על הסף. זאת הן מאחר שביקורת שיפוטית על צווים והחלטות שניתנו על ידי המשטרה מכוח סעיף 4א לפקודת המשטרה מסורה לסמכותו הבלעדית של בית משפט זה בשבתו כבית משפט גבוה לצדק; הן מחמת שימוש לרעה בהליכי משפט, שכן בא-כוח המבקשים מתעלם פעם אחר פעם מעשרות פסיקות שניתנו בעררים דומים שבהן הובהר שהחלטה מעין זו מסורה לסמכותו הבלעדית של בית משפט זה; והן מהטעם שכבר ניתנו צווים מעודכנים בעניינם של המבקשים, כך שהערר המופנה כלפי צווי ההרחקה הזמניים אינו רלוונטי עוד.

3. בית משפט השלום קבע כי מאחר שהערר הוגש בסמוך למתן צווי ההרחקה הזמניים ולפני שניתנה החלטה סופית בעניינם, הוא ידון בעניין. נקבע כי פקודת המשטרה אינה מסמיכה מתן סעד זמני של הרחקה עד לקיום הליך שימוע, ולפיכך הסמכות לעשות כן תקום רק במקום שבו קמה סמכות הרחקה לפי סעיף 42(ב)(3) לחוק המעצרים, היינו כאשר קיים חשד לביצוע עבירה פלילית. או אז, ההחלטה על הרחקה כאמור נתונה להשגה לפני בית משפט שלום. בהמשך לכך נקבע כי מאחר שאין מחלוקת כי לא קם חשד כלפי המבקשים לביצועה של עבירה פלילית, לא קמה סמכות להורות על הרחקתם זמנית עד לקיום השימוע.

4. ערר שהגישה המשיבה לבית המשפט המחוזי על החלטת בית משפט השלום, התקבל. תחילה צוין כי אמנם מדובר בערר על החלטה העוסקת בצווים שפקעו זה מכבר, אולם הוצגו מספר מקרים שבהם קבע אותו מותב של בית משפט השלום כי נתונה לו סמכות לדון בעררים דומים, ועל כן יש מקום להעמיד דבר על מכונו. לגופו של עניין נקבע כי לבית משפט השלום לא הייתה סמכות לדון בערר שהגישו המבקשים וודאי שלא לבטל את צווי ההרחקה הזמניים. מדובר בצווים שהוצאו מכוח סעיף 4א לפקודת המשטרה, והדבר הובהר בהם מפורשות. משבחרה המשיבה לפעול מכוח סמכות זו, והצהירה במפורש כי זהו מקור הסמכות, מדובר בהחלטה מינהלית שהסמכות לערוך עליה ביקורת שיפוטית נתונה באופן בלעדי לבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק. בית המשפט העיר כי התקשה לקבל את קביעת בית משפט השלום שלפיה מאחר שהמבקשים עוכבו על ידי שוטרים עובר למתן צווי ההרחקה הזמניים, הדבר הופך את הצווים לכאלה שניתנו מכוח סעיף 42 לחוק המעצרים. זאת אף מבלי להידרש לכך שמדוחות הפעולה עולה כי השוטרים כלל לא עשו שימוש בסמכות העיכוב. הודגש כי למשיבה מוקנה שיקול דעת אם לעשות שימוש בסמכויות הנתונות לה בפקודת המשטרה או

באלו שבחוק המעצרים. משבחרה בפקודת המשטרה, בית המשפט אינו יכול להחזיר את הגלגל לאחור ולקבוע בניגוד לניסוח צווי ההרחקה הזמניים, כי היא פעלה דווקא מכוח סמכויותיה בחוק המעצרים, ובכך להקנות לעצמו סמכות שאין לו. משכך החלטת בית משפט השלום ניתנה בחוסר סמכות והיא בטלה. בשולי הדברים צוין כי לא היה מקום שבית משפט השלום ידון בערר שעה שהחלטת ההרחקה הזמנית שניתנה כבר פקעה עובר לדיון שהתקיים בבית המשפט.

5. מכאן בקשת רשות הערעור שלפני. לטענת המבקשים, שגה בית המשפט המחוזי כשהחליט לדון בערר תיאורטי הנעדר כל נפקות מעשית. המקרה לא עומד בתנאים שבהם ידון בית המשפט בעניין מעין זה, וההנמקה שעליה התבסס בית המשפט המחוזי נעדרת בסיס. ההחלטה אף יוצרת בהקשר זה סתירה פנימית, שכן מחד גיסא נקבע כי בית משפט השלום לא היה אמור לדון בעניין תיאורטי, אך מאידך גיסא בית המשפט המחוזי עצמו נדרש לו. עוד שגה בית המשפט המחוזי בקביעתו כי לבית משפט השלום לא הייתה סמכות לדון בשאלה העובדתית האם המבקשים עוכבו אם לאו. בחירת המשטרה אם לפעול מכוח סמכויותיה לפי חוק המעצרים או לפי פקודת המשטרה אינה שאלה של שיקול דעת בדיעבד, אלא מוכרעת על פי נסיבות האירוע העובדתי מתחילתו. בחינה עובדתית זו מצויה בסמכותו הבלעדית של בית משפט השלום. כמו כן, בהתאם לפסיקת בית משפט זה, סוגיית העיכוב מוסדרת בחוק המעצרים בלבד ואילו החלטות מינהליות רלוונטיות רק להליכים שבהם לא ננקטו הליכי עיכוב או מעצר. נוסף על כך צווי ההרחקה הזמניים לא עמדו בדרישות הדין, ובכלל זה הם לא ניתנו בכתב ולא נמסרו למבקשים – וגם עניין זה צריך להתברר לפני בית משפט השלום. לבסוף נטען כי המקרה דנן עומד באמות המידה למתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי" לפני בית משפט זה.

דיון והכרעה

6. דין הבקשה להידחות. רשות ערר ב"גלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים בלבד שבהם הבקשה מעוררת שאלה עקרונית בעלת חשיבות משפטית או ציבורית, או כאשר מתקיימות נסיבות חריגות המצדיקות זאת (ראו לדוגמה: ברע"פ 68028-12-24 סולימאן נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (27.12.2024); ברע"פ 70095-11-24 מיכאלי נ' מדינת ישראל (27.11.2024)). הבקשה אינה מעוררת שאלה עקרונית כלשהי, ואף לא התרשמתי כי מתקיימות במקרה זה נסיבות חריגות המצדיקות מתן רשות ערר.

7. צווי ההרחקה הזמניים ניתנו מכוח הסמכות הנתונה למשטרה בסעיף 4א לפקודת המשטרה. כך נאמר מפורשות בצווים עצמם, וכך גם הבהירה המשיבה בהליכים לפני בית משפט השלום. בנסיבות אלה, וכפי שכבר נקבע לא אחת – לרבות בעניינים בהם בא-כוח המבקשים נטל חלק – הסמכות לערוך ביקורת שיפוטית על הצווים נתונה לסמכותו הייחודית של בית משפט זה בשבתו כבית משפט גבוה לצדק (בג"ץ 4897/24 בידנו למען הר הבית נ' ח"כ איתמר בן גביר, השר לביטחון לאומי, פסקה 17 (22.4.2025) (להלן: עניין בידנו); וראו גם למשל: רע"א 12841-07-25 אריאל נ' מפקד מחוז

ירושלים, פסקה 4 (6.7.2025)). בניגוד לטענת המבקשים, בעניין בידינו כלל לא נקבע כי הרחקות שמקורן בהליכי עיכוב או מעצר מחייבות פנייה לבית משפט השלום. להיפך, הובהר באותו עניין ב"רחל בתך הקטנה" כי החלטות על הרחקה מהר הבית אינן חוסות בצלו של חוק המעצרים. ויודגש – הדברים נכונים בין אם עובר להרחקה נעשה שימוש בסמכות העיכוב או בכל סמכות אחרת לפי חוק המעצרים, ובין אם לאו. חוק המעצרים לחוד ופיקודת המשטרה לחוד, ואין מקום לערבב מין בשאינו מינו. כך או כך, חרף ניסיונם של המבקשים לטעון כי סוגיית הסמכות מעוררת שאלה עקרונית, מדובר בעניין שהוכרע זה מכבר, ומוטב שיחדול מלהתעורר בהליכים לפני בית משפט זה או לפני הערכאות קמא. ודאי לא במקרה מעין זה בו מנסה בא-כוח המבקשים לאחוז את החבל משני קצותיו.

יתרה מכך, אף אם הבקשה אכן הייתה מעוררת שאלה עקרונית, לא היה מקום ליתן רשות ערר. זאת שכן ככלל, בית משפט זה לא יידרש לסוגיות תיאורטיות שאינן משפיעות על תוצאות ההליך (ראו והשוו: רע"פ 672-06-25 פלוגי נ' מדינת ישראל (1.6.2025); ברע"פ 44947-09-24 פלוגי נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (25.9.2024); בש"פ 3658/22 אבו גאבר נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (1.6.2022)). אמנם לכלל זה קיימים חריגים, אך כפי שצינו המבקשים עצמם, "המקרה דנן אינו עומד באף אחד מהקריטריונים המצדיקים חריגה מן הכלל השולל דיון בהליך תיאורטי" (פסקה 10 לבקשתם). טענת המבקשים בעניין זה נועדה להצדיק התערבות בהחלטת בית המשפט המחוזי שקיבל את ערר המשיבה, אולם לא רק שלא נפל פגם בהחלטתו בעניין זה, ודאי לא כזה המצדיק מתן רשות ערר, אלא שגם הניסיון להצדיק באמצעות טיעון זה הידרשות נוספת, של בית משפט זה, לאותו עניין תיאורטי, הוא מוקשה ביותר.

הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"ג תשרי תשפ"ו (15 אוקטובר 2025).

דוד מינץ
שופט